

Literární přehled.

Generál Max Schwarte: Poučení ze světové války v příkladech. Berlin 1931, Mittler.

Svazek 1., sešit 2. — Pplk. **Cochhausen:** Dělostřelecká příprava ve válce posílení a ve volném terénu.

Autor srovnává dělostřelecké přípravy dvou útoků, kterých se zúčastnil, t. j. na les Caillette u Verdunu dne 1. června 1916 a na vsi Antonajcie a Uleczy na ruské frontě 10.—11. září 1915. Ukazuje na obou případech, jak se dělová palba přizpůsobuje charakteru boje, jehož je pouhou součástí, a jak by bylo nesprávné hledati nějaký universální způsob vedení dělové palby, který by se hodil právě tak pro útok ve volném terénu jako na silně opevněnou posici.

Nejdříve popisuje útok 7. záložní divise na les Caillette, který byl silně opevněn a kde polní opevnění využívala částic a zbytků betonových permanentních opevnění.

Německé dělostřelectvo stálo po celé měsíce v dokonale vybudovaných palebných postaveních a mělo k ruce dokonale a spolehlivé plány 1:10.000 a někde i 1:5.000. Terén byl tak nepříznivý pro pozorování, že v malé pancéřové věžičce, zbylé z francouzských opevnění, seděli pozorovatelé jedenácti baterií. Telefonní linky odtud byly několikrát za den přestřeleny a spojení se navazovalo znovu jen s velkými potížemi. Proto se dávala přednost střelbě podle plánu, která však působila značné ztráty vlastní pěchotě vlivem rozptylu značně vystřelených děl.

Východní útočná skupina byla složena z I. bavorského armádního sboru, X. záložního sboru a XV. armádního sboru. Záložní sbor měl v 1. sledu (od východu) 1. pěší divisi a 7. záložní divisi, na západ od této divise byla 2. bavorská divise I. sboru.

7. záložní divise vystřídala 6. pěší divisi na úseku asi 1 km širokém a pone-

chala si její dělostřelectvo. Dělostřelectvo 7. zál. div. nemohlo se zúčastniti přípravy útoku pro nedostatek vybudovaných palebných postavení. Divisi, útočící se 2 pluky v 1. sledu, bylo podřízeno 9 lehkých kanonových baterií 6. p. divise a 8 těžkých, 18 středních a 18 lehkých minometů. Jejich palba byla však prováděna podle celkového plánu palby X. záložního sboru. Palba tohoto dělostřelectva byla při děl. přípravě zesílena v úseku západního pluku palbou 8 moždířových a 5 těž. houfnicových baterií I. bavorského sboru a 3 leh. houfnicových baterií 5. pěší divise, v úseku východního pluku pak palbou 8 moždířových a 3 těž. houf. baterií X. zál. sboru a 3 leh. houfnicových baterií 6. pěší divise.

Před útokem předcházelo 30/5 postupné zastrlení všech baterií na cíle, částečně s leteckým pozorováním. Dne 31/5 od 7 hod. do 20 hod. byla prováděna „klidná ničivá palba“, pro kterou bylo určeno 150 ran pro moždíř a 250 ran pro těžkou nebo lehkou houfnici. Odpoledne byly francouzské baterie umlčeny plynem. V noci na 1/6 provádělo veškeré dělostřelectvo rušivou palbu na posice a na dělostřelectvo; spotřeba 50 ran pro baterii. Dne 1/6 ve 4 hod. 30 min. zahájilo palbu nejtěžší dělostřelectvo jako odpověď na francouzskou palbu, zahájenou ve 4 hod. V 7 hod. zahájily dělostřelectkou přípravu minometry, v 7 hod. 30 min. ostatní dělostřelectvo. Celá francouzská posice až přes 1. cíl útoku, ležící 500 m od výchozí základny útoku, byla pokryta palbou. Každé půl hodiny byla palba posunuta na zadnější prvky posice a zase vrácena zpět, aby protivník byl klamán o okamžiku vyražení útoku. Od 6 hod. bylo současně neutralisováno dělostřelectvo plynovým i brisantním střelivem. V 9 hod. 15 min. byla palba všech baterií soustředěna na přední prvky obránce a o 9 hod. 30 min. vyrazila pěchota, vedená pohyblivou palebnou přehradou

rychlosti 100 m za 4 minuty a doprovázená plamenomety a lehkými minomety. O 10 hod. 30 min. dosáhla 1. cíle a po nové dělostřelecké přípravě, která měla trvat 1½ hodiny, byla však skončena již o 11 hod., vyrazila dále na 2. cíl (dalších asi 500 m), kterého dosáhla o 12. hod. Dělostřelectvo ohradilo tento cíl palebnou přehradou (ač nepřítel nepodnikal protiútoky), za níž se pěchota zakopalá. Další postup nebyl nařízen. Dělostřelectvo mělo se přemístiti vpřed, avšak nemohlo tak učinit pro silnou dělovou palbu francouzskou na prostory vyhledaných palebných postavení.

V poznámkách chválí autor učlenění dělostřelectva na skupiny protipěchotní (Ika = Infanteriebekämpfungsbatterien), přesné přizpůsobené učlenění útočící pěchoty, stejně jako minomety, dále na skupiny proti baterijní (Aka), skupiny pro daleké a bočné palby (Feka) a konečně skupiny nejtěžších kanonů (Schweffa) pro nejvzdálenější cíle. Vytýká však podřízenosti těchto skupin, že celé Ika měly být podřízeny divisím 1. sledu, které byly přece nositeli boje. Naproti tomu skupiny Schweffa už pro své velmi daleké cíle patří armádnímu velitelství. Plán palby byl velmi podrobný, už když vycházel od velitele dělostřelectva arm. sboru. Proto k jeho provedení stačily podřízeným jen malé poznámky. Poměr lehkých baterií ke středním, k těžkým byl 12:8:16 (!). Rychlost palby byla průměrně velmi malá (0.8 za min. pro leh. kan., 0.6 pro leh. houf., 0.5 pro těž. houf., 0.3 pro moždíř). Bylo by se dosáhlo téhož výsledku menším počtem baterií rychleji střelících (později bylo dosaženo při 3 hod. přípravě rychlosti: 1.6, 1.2, 0.7 a 0.4). 1 minomet připadal na 25 m fronty, 1 lehká bat. asi na 80 m a 1 těžká na 40 (!) m fronty. Neutralisace dělostřelectva plynem byla by bývala účinnější rychlopalným lehkým dělostřelectvem než těžkým, pomalu střelícím. Zastřílení 2 dni předem zbytečně prozradilo útočné úmysly. Později bylo od zastřílení do směru upuštěno a zastřílení dále bylo redukováno co nejvíce. Také ničivá palba 31/5 vyvolala jakékoli překvapení protivníka, proto byla později zkrácena na 2—7 hodin a při nedostatku střeliva ještě více. Dělostřelecká příprava a palba proti bateriím byly provedeny současně; při menším počtu baterií muselo by být nejdříve všechno dělostřelectvo soustředěno na baterie, pak teprve na posice pěchoty a při tom se mohlo krátkými přepady na baterie vracet. Rychlost pa-

lebné přehrady byla příliš malá. Lépe však, než kdyby byla příliš velká. Ideálem by byla přehrada pozorovaná, která však dosud není vyzkoušena. Přes všechnu palbu zůstaly ještě netknuté kulomety, které by byly vyžadovaly doprovodných pěchotních děl (pozdější vz. 18). Zastávka na 1. cíli byla účelná, aby se pěchota mohla připravit a znovu naladit souhru s pohyblivou přehradou. Spojení bylo možno udržovat jen signálními lampami. Pás palebné přehrady před 2. cílem měl snad pracující pěchotu zadymovat, ale příliš ukazoval protivníkovi, kam až došla útočící pěchota. Proto je lépe položit palebnou přehradu, až když by nepřítel zahájil protiútok.

Při tak mělkém cíli mohlo dělostřelectvo zůstat v svých postaveních. Jinak však při útoku, který by pronikl až do pásma palebných postavení dělostřelectva, musí být baterie co nejrychleji a ve velkém počtu předsunuty, jinak se útok zastaví a může se i ztroskotat. Počet baterií musí však odpovídat množství střeliva, které možno za nimi předsunouti. Lépe méně baterií dobře zásobených než obráceně!

Útok na Antonajcie a Uleczy, které byly opevněny jen obyčejnými zákopy a lehkými, drátěnými překážkami, byl proveden 115. pěší divisí na frontě 7 km s 3 pluky v 1. sledu. Dělostřelectvo bylo učleněno v 1 skupinu těžkou a 3 skupiny lehké (pro každý pěší pluk jedna) asi po 3 bateriích. Dělostřelectvo bylo umístěno tak, aby mohlo provádět bočné palby na nepřátelské linie. Od 6. do 10. září provádělo nenápadné zastřílení a krátkými přepady rušilo opevňovací práce Rusů. Divise se měla svým severním křídlem připojit k útoku sousední divise. Velitel divise se rozhodl pro hlavní úsilí ve středu, ale pak došlo k „vykusování“ fronty podle situace. Dělostřelectvo musilo částečně pomáhat sousední divisi a ostatek se snažil vytvořit „ulice“ asi 300 m široké v nepřátelských posicích, aby tak umožnil průlom fronty. Během této palby pracovala se pěchota na útočnou vzdálenost. Bočná palba dělostřelectva na zákopy měla překvapující výsledky: protivník houfně ustupoval dříve, než se německá pěchota přiblížila. Za to však dělostřelectvo jí působilo ztráty a proto bylo nutno několik baterií s pozorováním z balonu na ně obrátit. S postupující pěchotou tlačilo se vpřed i dělostřelectvo. Postup byl však brzděn očekáváním postupu severní divise. Tak vešla pěchota v dotyk s hlavní posicí nepřítelů teprve kolem 18. hod. Poté nařídil velitel divise silnou dělostřeleckou přípra-

vu od 18 hod. 40 min. do 19 hod. na Antonajcie a na výšinu na sever odtud. Vesnice byla zapálena a v 19 hod. dobyla pěchota po krátkém bodákovém boji přední čáry hlavní posice a postupovala pak až do úplné tmy, do 21 hod. 15 min. do 2. ruské posice. Dělostřelectvo rovněž postupovalo stále v těsném spojení s pěchotou a vyhledávalo stále taková postavení, aby mohlo působit do boku opevněných ruských linií, které Rusové dovedli stále zřizovat jednu za druhou. Stejným způsobem se pokračovalo v boji i následující den 11/9, kdy k večeru byl další postup zastaven silně vybudovanou novou ruskou posicí.

V poznámkách upozorňuje autor, že velký podíl v úspěchu měl dobře provádný pěší i dělostřelecký průzkum, který dobře spolupracoval a umožnil tak i výbornou spolupráci bojových jednotek pěchoty a dělostřelectva, která byla též usnadněna vhodnou organizací skupin dělostřelectva. Ty všechny byly v rukou velitele dělostřelectva divise, který tak mohl palbu dle řídití přesně podle přání velitele divise. Vzhledem na šířku fronty a na malý počet baterií, nemohl býti postřelován celý úsek divise, nýbrž byly vybrány a připraveny pro útok jen vhodné úseky, na kterých pak připadalo pro baterii jen 100 m fronty. Bylo nutno položit i též ochrannou palbu na flankoviště obránce. Velký význam měla bočná palba na zákopy obránce, která zmnohonásobovala účinek. Jeho dělostřelectvo bylo čas od času umlčováno přepady palbou. Soustředění palby většího počtu baterií na malý prostor mělo velké morální i materiální účinky. Palba byla přenášena podle pozorování s cíle na cíl. I tu se ukázalo výhodným mít pro pěchotu doprovodná děla, která v ranní mlze na malé vzdálenosti mohla více porádit než celé dělostřelectvo, které nic nevidělo. Znamení pro přeložení palby s cíle, na který pěchota chtěla útočit, dala si pěchota sama, když uznala, že cíl je už zralý pro zteč. Když byl zlomen odpor nepřítele, bylo nutno uvolnit centralizaci velení dělostřelectva, aby bylo možno využítí úspěchu.

Hlavní rozdíly v dělostřelecké přípravě útoku vidí autor především v sestavení plánu palby, který jednou může přesně určovat jednotky, spotřebu střeliva i provedení palby, jindy může skupinám dávat jen úkoly časové a prostorově omezené; dále ve způsobu přípravy střelby a zastrčení; dále v možnosti neutralisace celé posice, nebo jenom v utvoření „ulic“, chráněných neutrali-

sací flankovišť; dále v organizaci pohyblivé palebné přehrady, nebo jen v postupné neutralisaci cílů krátkými, prudkými přepady. Společná však musí být u obou snaha, dosáti překvapení nepřítele tím, že se odpoutají dělostřelci od každého schématu a budou vynalézaví.

Swazek 1., sešit 5. Pplk. Marx: Dělostřelectvo při přechodu řeky.

Autor popisuje činnost dělostřelectva XVI. armádního sboru při přechodu Maasy u Sivry a Vilosnes (na sever od Verdunu) dne 1. září 1914, kterého se účastnil jako velitel baterie. Hned v úvodu podotýká, že v míru by byla bývala tato činnost označena za nemožnou a v manévrech by byla oceněna bezpodmínečným vyřazením baterií z boje, ač ve skutečnosti měla velký úspěch. Důvod této neobvyklé činnosti vidí ve zkušenostech, kterou učinil tento sbor v bitvě u Longwy dne 22. srpna, kde vysoko časované francouzské šrapnely byly bez účinku, granáty byly jen velmi zřídka používány a francouzská pěchota, kladoucí jen slabý odpor náporu Němců, se uchránila od katastrofální porážky jen svým neobyčejně velkým učením do hloubky.

XVI. armádní sbor, zařazený do 3. armády, byl složen ze 2 pěších divisí (33. a 34.) a sborového dělostřelectva, t. j. 4 hrubých houfnicových baterií I. praporu 10. pěš. děl. pluku a 1 baterie 10 cm kanonů. Každá pěší divise měla 2 pěší brigády po 2 pěších plucích a dělostřelectkou brigádu o 2 lehkých děl. plucích, po 2 oddílech, po 3 bateriích, po 6 dělech. Dne 29. srpna dorazila 33. p. divise, zesílená celým sborovým dělostřelectvem k Maase, kterou měla překročit u Sivry. Tohoto i následujícího dne využila divise k seskupení prostředků a k přípravě přechodu. Sborové dělostřelectvo ostřelovalo po oba dny francouzské baterie, hlášené letci, ze vzdálenosti asi i až 8 km, zatím co lehké dělostřelectvo bylo vzdáleno asi 5 km od předních prvků protivníkových, nemohouc blíže najíti skrytých palebných postavení. Dne 31. srpna dorazila 34. p. divise na sever od 33. p. divise k Vilosnes. Velitel její dělostřelecké brigády převzal jako nejstarší velení nad veškerým dělostřelectvem armádního sboru, které bylo následujícího dne zesíleno ještě dvěma bateriemi hrubých houfnic a dvěma bateriemi 10 cm kanonů V. záložního sboru. Rovněž dělostřelectvo 33. pěší divise střílelo tohoto dne hlavně proti bateriím a jen nástečně proti pěchotě. Teprve po setmění

obsadilo dělostřelectvo 34. p. divise palebná postavení opodál u řeky a lehká děla 33. p. divise byla posunuta na samý břeh řeky, jen poněkud zakryta náspem silnice mezi Vilosnes a Sivry. Bylo rozhodnuto provést přechod po 2 mostech jen u Vilosnes, neboť u Sivry nebylo možné na řece krytého místa. O 5. hodině zahájilo hrubé dělostřelectvo palbu na baterie a lehké dělostřelectvo na les asi 1 km vzdálený od protějšího břehu řeky, zatím co jeden pěší prapor převezeny přes řeku překvapil a zahnal hlídky na druhém břehu a postoupil bez odporu až k železnici, vzdálené 500 m od břehu. Rychlým náběhem zmocnil se v 7 hodin lesa a vytvořil tak dostatečné předmostí pro stavbu mostů. V 8 hodin vydala 34. p. divise rozkaz, aby přešla po mostech 68. pěší brigáda s jedním lehkým oddílem. V 8 hod. 45 min. vydala podobný rozkaz 33. p. divise pro 1. p. brigádu s jedním lehkým dělostřeleckým plukem. Protože však vojska viděla kvapný ústup částic protivníka, změnil se plánovitý přechod po mostech v překotný závod praporů i baterií o rychlejší překročení řeky, což se neobešlo bez ucpání cest. Baterie nemohly najít na druhém břehu skrytých postavení a proto se postavily vedle sebe úplně odkryté a ostřelovaly pěchotu. Také hrubé dělostřelectvo s druhého břehu přelozilo palbu na pěchotu, takže francouzské baterie ze zakrytých postavení mohly klidně střelíti na odkryté baterie německé. Tyto byly však opatřeny štíty a proto utrpěly jen velmi nepatrné ztráty, díky vysokým rozpraskům šrapnelů a nedostatku granátů u francouzského dělostřelectva. Celkem „uteklo“ 24 baterií na západní břeh řeky a postavilo se většinou odkrytě, nebo jen slabě maskované těsně za pěchotu. Francouzský protiútok, vedený podél řeky od jihu k severu do boku částí, které řeku přešly, mohl skončiti katastrofou pro Němce, kdyby byl býval veden s větším důrazem. Ale demoralisovaná pěchota obrátila se na kvapný ústup již po prvních ranách německých baterií a utrpěla za ústupu velké ztráty. Lehký francouzský oddíl, který chtěl zachránit situaci a vyjel na hřeben návrší, byl rovněž ostřelován. Obsluha opustila děla, která nebylo možno pod palbou ani nakolesnit a tak zůstal oddíl po dlouhou dobu vyřazen z boje. Ztráty německého dělostřelectva byly nepatrné, ač mělo nepříznivé palebné postavení. Ze 144 lehkých děl byla zničena jen tři děla, byvše zasažena přímo granáty. Kromě toho bylo zabito nebo zraněno několik důstojníků a vojáků. Spotřeba střeliva byla velmi značná,

asi 250 ran pro dělo za celý den boje, vedený převážně jen palbou dělovou!

Autor srovnává tento přechod s jiným, provedeným u Rigy dne 1. září 1917 a vyvozuje tato poučení:

Především neměly býti systematicky ostřelovány nepřátelské baterie ve dnech 29.—31. srpna, nýbrž jen pečlivě zjišťovány, „aby se nepřítel nepoplašil“ a nepřemístil baterie na neznámá místa. Zjištěné baterie měly pak býti zneutralisovány nejen hrubým, ale i většinou lehkého dělostřelectva těsně před zahájením přechodu. Tak mohla býti pěchota ušetřena ztrát, způsobených dělostřeleckou palbou protivníkovou. Po skončení neutralisace baterií měl býti ostřelován nejprve břeh řeky a ne vzdálený les, neboť protivník mohl právě na břehu klásti silný odpor. Protože ráno u řeky jsou mlhy, doporučuje pro zajištění spojení s pěchotou přenášeti palbu po skocích (jako pohyblivou přehradu) dále od břehu na místa, kde lze předpokládati odpor, podle pečlivě propočítaného časového rozvrhu. Na znamení raketami pro spojení s pěchotou se v mlze nelze spoléhati. Po vzetí lesa měla býti vytvořena půlkruhovitá palebná přehrada, za kterou by se pěchota shromáždila a uspořádala k další akci. Pro další postup pěchoty bylo nutno předvídati přemístění částí dělostřelectva na druhý břeh do předem vyhledaných palebných postavení blízko místa přechodu a nemělo se tedy všechno dělostřelectvo najednou přemístiti těsně za pěchotu. Hlavně však mělo býti neutralisováno dělostřelectvo, které působilo pěchotě dosti velké ztráty, a neměl býti obracen všechen zřetel na beztak demoralisovanou pěchotu protivníkovou. Francouzské dělostřelectvo, až na onen jeden oddíl, bylo takticky velmi dobře vedeno, ale střelivo neuvěřitelně špatně, srovnáme-li tuto palbu s jeho palbou o týden pozdější. Kromě toho bylo jeho střelivo velmi málo účinné. Částečně dala by se snad také vysvětliti tato špatná jeho střelba proti bateriím tím, že vhodných cílů bylo takové množství, že ve snaze ostřelovati všechny, nezpůsobilo větší škody ani jednomu z nich. Snad také „abatage“ brzdila rychlejší přenosy palby. Pravděpodobně též obsluha nepracovala správně, neboť rozptýl u některých baterií byl neobyčejně velký. Onen oddíl, který chtěl prováděti bočnou střelbu z odkrytého palebného postavení, ale byl ihned a na dlouhou dobu vyřazen z boje, ukázal, že jsou takové bočné akce možné jen z dobře ukrytého palebného postavení, neboť nutno vždy počítati u protivníka s bate-

riemi, které zůstaly vzadu, aby chránily bok, a které pak napadnou velmi výhodně dělostřelectvo, ohrožující bok, dříve ještě, než toto může zahájit palbu.

Auto usuzuje nakonec, že činnost německého dělostřelectva byla nejdříve podle tehdejších zásad správná, ale pak vlivem nesprávného ocenění situace vy-

bočila ze správných kolejí. Jen vysoce bojový duch baterií, rozhodnost a energie jejich velitelů umožnila překonati nesnáze, které z toho vznikly.

Bylo by jistě zajímavé slyšet též názor Francouzů o této bitvě.

Plk. gšt. Churavy.

Různé zprávy.

Rakouské dělostřelectvo na západní frontě. Na západní frontě bojovalo, jak známo, s německým vojskem dvakrát i rakouské vojsko a to v r. 1914 a 1918. Na počátku války omezila se tato účast jen na těžké dělostřelectvo. Byly to baterie 30.5 cm mořďů, tehdy nové a vedle německých 42 cm mořďů, nejmohutnější zbraně, jež velmi účinně pomohly německému postupu v Belgii.

Revue d'Infanterie v červnovém čísle letošního roku (roč. 40, č. 465, str. 1240) podává přehled jejich činnosti, jak ji líčí major rak. spolkového vojska Fridrich Franck.

Od 3. srpna 1914 zpomalilo se zřejmě pronikání německé armády v Belgii. Generál v. Moltke žádal tedy dne 6. srpna rakouského generalissima, aby mu byly dány k volnému použití motorisované baterie 24 cm a 30.5 cm mořďů. Tímto úkolem byly pověřeny čtyři baterie 30.5 cm mořďů, nalézající se dílem v Krakově, dílem v Gorici-Vipavě. Určené části nastoupily 13. srpna pochod a 19. srpna došly k Liège. Bylo úmyslem použití jich proti belgickým pevnostem.

Rakouské mořďe účastnily se 21. srpna útoku na Namur, velmi účinnou palbou zejména na tvrze Marchovelette, Cognelée a Maizeret. Jen na okraj mocného opevnění Andoy dopadlo 390 střel.

Po pádu pevnosti byly dne 26. srpna mořďe odeslány jednak k Maubeuge a Antverpám, jednak proti Givetu a Lotrinsku. Po sedmidenním bombardování dvaceti bateriemi těžkého dělostřelectva padla tvrz Boussois u Maubeuge a po jejím zboření byla rychle zničena i opevnění ostatní.

Uvolněné baterie, došlé z Maubeuge, byly na to použity u Antverp, na jižní straně pevnosti, kde zdolaly postupně tvrze Sainte Catherine, Walhem, Koningshoykt. Poslední byla úplně zničena 411 střelami. Po dobytí Antverp byli Rakoušané odesláni k Yprům, kde však nebyli sto zabrániti stabilisaci fronty.

Druhé baterie řízené na Givet a potom do Lotrinska účastnily se bombardování tvrzí Troyon a Liouville. Za tohoto bombardování byla jedna z nich 23. září vydána ve velké nebezpečí francouzským protiútokem, který se přiblížil až k jejímu postavení, což je pravděpodobně ojedinelým v pamětech těžkého obléhacího dělostřelectva. Německá pěchota zachránila situaci. Ale odtud vázly již úspěchy a konečně nebylo možno prolomiti opevněný systém Verdun-Toul.

To bylo asi poslední vystoupení 30.5 cm mořďů na západě. V zimě 1915 byly pak odeslány na východní frontu. —t.

Bibliografie.

a) Spisy:

1. Dějiny, deníky a p.

Agnese F. W.: Per la patria e per il re. Notizie sulle origini e imprese dell'artiglieria. Le Spezia 1929. Str. 35.

Benary Albert: Das Ehrenbuch der deutschen Feldartillerie. Herausgegeben v. Waffening der ehemaligen

deutschen Offizieren der Feldartillerie. Berlin 1930. Verlag Tradition W. Kolk. Za 45 Mk.

Fraser-Tytler N.: Field guns in France. New York 1929. (War Library Hutchinson.) Ed. by mjr. F. Baker. \$1.75.

Frizzi G.: Cannonate e gloria! Note di guerra di un artiglieria. Padova 1929. Str. 113.